

De minister van Economische Zaken en Klimaat,
De heer E.D. Wiebes
en
De minister van Financiën,
De heer W. Hoekstra

Woerden : 21 augustus 2018
onze ref. : E18b06
doorkiesnr. : 0348 48 43 58
e-mail : hg@vemw.nl

onderwerp : zienswijze VEMW op de internetconsultatie 'Wet minimum CO₂-prijs
elektriciteitsopwekking'

Excellenties,

VEMW, de belangenbehartiger van de zakelijke energiegebruikers in Nederland, heeft kennis genomen van de internetconsultatie 'Wet minimum CO₂-prijs elektriciteitsopwekking'. Graag maken wij gebruik van de door u geboden gelegenheid procedureel en inhoudelijk te reageren op de wet en de bijbehorende memorie van toelichting. Gelet op de timing van de consultatie tijdens de zomervakantie periode, verzoeken wij u onze inbreng te beschouwen als een eerste en voorlopige zienswijze.

Algemeen

VEMW is actief betrokken bij het overleg tussen bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden dat moet leiden tot de totstandkoming van een Klimaatakkoord, onder meer door deelname aan de Sectortafel Elektriciteit. In het voorstel voor hoofdlijnen van het Klimaatakkoord (10 juli 2018) is onder paragraaf 2.10.1 Beprijzing opgenomen dat het Rijk zich maximaal inzet voor CO₂-beprijzing in internationaal en regionaal verband. Dat is van cruciaal belang om negatieve consequenties, waaronder verslechtering van de concurrentiepositie van de energie-intensieve industrie, te beperken. Dat belang neemt nog eens toe door de toenemende inzet op elektrificatie van de energiebehoefte, zoals opgenomen in het hierboven genoemde voorstel van de Sectortafel Elektriciteit. Wij vragen ons daarom af hoe dit wetsvoorstel zich verhoudt tot de afspraken die zijn gemaakt. Een nationale, Nederlandse invoering van een belastingmaatregel (minimum CO₂-prijs) staat hier op gespannen voet mee.

Naast de optie om géén minimumprijs in te stellen heeft de Sectortafel Elektriciteit een viertal varianten opgenomen voor de instelling van een minimumprijs. Die varianten zullen dit najaar verder uitgewerkt worden om te komen tot een acceptabele en verantwoorde keuze. In dat licht is het wetsvoorstel, dat gebaseerd is op variant A, nogal prematuur. Hoe verhoudt deze keuze van het ministerie zich tot het proces dat nog moet gaan plaatsvinden aan de Sectortafel? Wat

zal een keuze van de Sectortafel voor variant B, C of D betekenen voor het wetsvoorstel, en vice versa, wat zal het wetsvoorstel betekenen voor het maken van een keuze voor een van deze varianten?

Een verhoging van de elektriciteitsprijs als gevolg van de beprijzing van CO₂ wordt voor bedrijven die kwetsbaar zijn voor 'Carbon Leakage' gecompenseerd. Hierbij zijn afspraken gemaakt, gebaseerd op het Europese ETS met een beperkte omvang en duur. Uit een onderzoek van SEO dat vorig jaar in opdracht van uw ministerie is uitgevoerd, is gebleken dat de regeling daarvoor doeltreffend en doelmatig is. VEMW vraagt zich af hoe de huidige regeling zich verhoudt tot de mogelijke invoering van een minimum CO₂-prijs, en op welke wijze carbon-leakage-gevoelige bedrijven in aanvulling daarop worden gecompenseerd voor prijseffecten die het gevolg zijn van dit wetsvoorstel en de uitwerking daarvan.

Uitvoeringsaspecten

Uit het wetsvoorstel en de memorie van toelichting leiden wij af dat voor de wijze van vaststelling van de hoogte van de nationale heffing en het leggen van de uitvoeringstaak bij de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) zoveel mogelijk wordt aangesloten bij bestaande systematieken en procedures, zoals de afbakening op inrichtingen, die vallen onder het EU-ETS, en de monitoring en verslaglegging van de CO₂-uitstoot. Hiermee wordt de consistentie bevorderd en worden administratieve lasten beperkt, hoewel niet voorbij gegaan mag worden aan extra metingen, rapportage en verificatie door een geaccrediteerde instantie. VEMW ziet een nadere uitwerking graag tegemoet, zeker ook als het gaat om de beoogde nieuwe rol voor de NEa. Immers, die instantie heeft een focus op CO₂-emissies (ETS) en moet volgens het wetsvoorstel ook nieuwe datasets gaan opbouwen over de elektriciteitsopwekking. Daarnaast is het tot op heden geen instantie die heffingen en belastingen int.

Specifieke Zaken

In het wetsvoorstel is een drietal bijzondere situaties specifiek uitgewerkt: noodstroomvoorzieningen, warmtekrachtkoppeling (WKK), en restgassen.

VEMW steunt de uitzondering die het wetsvoorstel creëert voor inrichtingen die uitsluitend in noodsituaties incidenteel een geringe hoeveelheid elektriciteit opwekken; de zogenaamde noodstroomvoorzieningen. Het is daarbij wel van belang dat een adequate afbakening plaatsvindt in de zin van draaiuren en/of elektriciteitsproductie per jaar gerelateerd aan het jaarverbruik/-productie.

Voor WKK gaat het wetsvoorstel uit van de intentie om aan te sluiten bij de methode van verdeling van de totale emissie over een warmtedeel en een elektriciteitsdeel, die dit najaar zal worden vastgesteld binnen het EU-ETS voor het opstellen van de generieke productbenchmarks voor de gratis toewijzing van emissierechten. De gedachte om hierbij aan te sluiten lijkt doelmatig. Voor VEMW is essentieel hoe de uitvoering gaat plaatsvinden en zal uitwerken. Zo mag niet voorbijgegaan worden aan het feit dat in de praktijk bedrijven uiteenlopende grondslagen toepassen om energie, emissies en kosten toe te rekenen aan de output van een WKK, zijnde elektriciteit en warmte. Dat heeft onder meer te maken met bedrijfsoptimalisatie (naar hetzij elektriciteit, hetzij warmte of een mix van beide) en de business case van een WKK-installatie. In een substantieel deel van de industriële WKK-installaties is de elektriciteit een gevolg van de opwekking van warmte. VEMW is van mening dat nader

onderzoek gedaan moet worden naar de uitgangspunten en de uitwerkingmogelijkheden alvorens een keuze te maken.

Ook voor restgassen is de intentie van het wetsvoorstel om aan sluiten op het EU-ETS-systeem, waarbij de verbranding van restgassen in een inrichting niet volledig worden toegerekend aan de elektriciteitsopwekking (belast), maar deels ook als procesemissie (onbelast). VEMW stelt vast dat dit onderscheid zich niet verhoudt met het EU-ETS, dat alle emissierechten - minus de benchmark – vrijstelt door ze gratis te verstrekken. Het wetsvoorstel zou er toe leiden dat dat carbon leakage bedrijven alsnog geraakt gaan worden waar ze op basis van EU-ETS beschermd worden tegen extra kosten. Daarnaast creëert het wetsvoorstel¹ onduidelijkheid omdat bij of krachtens AmvB nadere regels vastgesteld kunnen worden aangaande het gebruik van restgassen voor elektriciteitsopwekking en de wijze waarop de emissies vervolgens worden vastgesteld. VEMW is van mening dat een meer uitgewerkte wettelijke bepaling op voorhand duidelijkheid moet geven, die recht doet aan de wenselijkheid om restgassen nuttig in te zetten als grondstof, warmte of elektriciteit.

VEMW wil benadrukken dat ook procesefficiëntie niet onder druk mag komen te staan van een minimum CO₂-prijs. Een minimum CO₂-prijs mag, net zo min als genoemd nuttig gebruik van restgassen en de doelmatige inzet van warmtekrachtkoppeling, energie-efficiëntie niet in de weg staan. Energie die vrijkomt uit een productieproces en nuttig ingezet wordt voor elektriciteitsopwekking zou daarom uitgezonderd moeten worden.

Vanzelfsprekend zijn wij beschikbaar voor het verschaffen van een nadere (mondelijke) toelichting.

Hoogachtend,

w.g.

dr. H. Grünfeld
Algemeen directeur

¹ Artikel 16a.9 lid 3